

ТОВАР ЯК ОБ'ЄКТ ЗБЕРІГАННЯ В ТОВАРНОМУ СКЛАДІ

Parakuda I.V. Product as a storage object at goods warehouse.

The specificity of the commodity storage in warehouse resides in the following: (a) a particular subject; (b) a particular object; (c) the special nature of the formalization of the agreement. The article investigates the storage facility in the goods warehouse, which is a commodity. We have defined the concept of «goods» in a broad (as tangible or intangible property held for sale on the market) and narrow (as the product of labor, produced for exchange) sense. We have analysed the existing definition of the «goods» under the current legislation. It was found that the core of the concept of the «goods» forms of consumer and exchange value.

Products have been classified into types according to different criteria: (a) use value (capital goods, consumer goods and products, general purpose); (b) the terms of use (short-term use goods and consumer durables); Turnover on the criterion (available in turnover, limited in circulation and withdrawn from circulation).

It is proved that transferability of the goods (its ability to circulation, ie the transition from the property of one person to another (free or with certain restrictions)) is its essential feature. All products are subjects to the exchange (the scope of commodity-money relations), but not all of them are subjects to the sphere of circulation (not all products are judged by the criterion of Turnover). The object of the sphere of circulation is only a commodity that has the status of a property right object.

The concept of product as an object of economic and trade activities is limited to the sphere of material production.

We have investigated the relation of the terms «goods» and «product», «products» that are often used in the current legislation. The latter refers to raw materials, semi-finished products, finished products used for production purposes. Conclusion: the goods appear from such labor product or benefit (“products”), which are not intended for their own consumption, is it should be a public good. Goods mean a product of labor or benefit aimed to satisfy the specific needs of the person and dedicated to the exchange (buying and selling).

The overall conclusion is as follows: the word «goods» in the context of storage is used by the legislator to emphasize: (a) special transferability of the things to be deposited in the warehouse; (b) the nature of the participation of the warehouse in the material turnover, which, in particular, can be expressed in the right to dispose the goods, if the latter condition is provided by the legal act and/or contract. The main trait of the specified type of storage mostly resides in the transferability of the stored objects.

Key words: warehouse, storage of goods; object storage at the goods warehouse; commodity as object storage at goods warehouse; items that can be stored in the goods warehouse.

**Паракуда Ірина
Вікторівна,**

асистент кафедри
господарського
права юридичного
факультету
Київського націо-
нального універси-
тету імені Тараса
Шевченка

Процес розвитку ринкових відносин в Україні зумовив суттєві зміни у складі суб'єктів, які здійснюють господарсько-торгівельну діяльність, зокрема допоміжну (зокрема складську), що забезпечує реалізацію товарів шляхом надання відповідних послуг та/або сприяє їй. Такі зміни безпосередньо торкнулися й товарних складів, які мають статус суб'єктів господарювання і на професійних засадах надають іншим суб'єктам послуги, пов'язані зі збереженням товарів та їх властивостей. Саме ці склади відіграють важливу роль у просуванні товарів від виробників до інших суб'єктів господарювання та безпосередніх споживачів. У зв'язку з цим у господарському законодавстві мають бути чітко визначені поняття та види, особливості правового статусу товарних складів, система вимог до них тощо. Це сприятиме, поза іншим, й відмежуванню їх від інших суб'єктів господарювання, які провадять діяльність у сфері товарного обігу.

Правове регулювання відносин, пов'язаних із діяльністю товарних складів та зберіганням у товарному складі, здійснюється нормами ЦК (ст.ст. 956-966) [1] та ГК (ст. 294) [2], згідно з приписами яких (ст. 956 ЦК та ст. 294 ГК) *товарний склад* – це організація, яка здійснює зберігання товарів на підприємницьких засадах, а також Закону України «Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва» [3], відповідно до якого *товарний склад* – це організація, яка зберігає товар та надає послуги, пов'язані зі зберіганням, на засадах підприємницької діяльності (ст. 1). Товарним складом відтак визнається організація, підприємницька діяльність якої полягає у здійсненні товарного зберігання і наданні пов'язаних із цим послуг. Товарний склад є професійним зберігачем (за ч. 2 ст. 936 ЦК) і несе всі обов'язки, покладені на професійних зберігачів.

У правовій літературі діяльність товарних складів досліджувалася здебільшого в контексті встановлення особливостей та проблем правового регулювання договору складського зберігання (І. Кравченко [4], О. Коломацька [5], Ю. Соловійова [6] та ін.), і при тому – переважно зарубіжними, а не вітчизняними вченими. Серед вітчизняних учених договору зберігання присвячено праці Е. Грамацького [7]. Спробу на доктриналь-

ному рівні визначити поняття «товарні склади» здійснив О. Дудко [8]. У той же час на сьогодні відсутні на вітчизняних теренах господарсько-правові дослідження специфіки зберігання в товарному складі.

Вважаємо, що специфіка зберігання в товарному складі може бути виражена в тому, що мають місце при такому зберіганні: а) особливий суб'єкт; б) особливий об'єкт; в) особливий характер формалізації відповідного договору.

Мета публікації – дослідити та розкрити специфіку об'єкта зберігання в товарному складі.

Об'єктом зберігання в товарному складі є не просто річ, а річ як *товар* (тобто продукт праці, призначений для подальшої реалізації, а не для споживання), оскільки на відміну від загального визначення договору зберігання, наведеного у ст. 936 ЦК, об'єктом зберігання на товарному складі є не будь-який об'єкт матеріального світу (річ), а саме річ, що має ознаки товару. *Товаром* є продукт, призначений для продажу, що спроможний задовольняти потреби фізичних та юридичних осіб, еквівалентна вартість якого має вираження в ціні [9, с. 10].

Під *товаром* у широкому значенні розуміють матеріальну або нематеріальну власність, яка реалізується на ринку. Товаром можуть бути продукти як фізичної, так і розумової праці, результат послуги, сама здатність до праці, земля та її надра – усе, що має споживчу вартість і може бути обміняне на інший товар (гроші) власником цієї споживчої вартості. У вузькому значенні під *товаром* ро-

зуміють продукт праці, вироблений для обміну [10, с. 39-41]. Загалом же товар є складним поняттям, яке інтегрує в собі багато відчутних і невідчутних властивостей, до яких належать, приміром, упаковка, колір, ціна, престиж виробника тощо, які покупець приймає для задоволення своїх потреб і побажань [11, с. 5].

Законодавство також містить неодинокі визначення поняття «товар», однак легальні визначення цього поняття перебувають у прямому взаємозв'язку з цілями видання, предметом регулювання відповідних нормативно-правових актів. За визначенням поняття «*товар*», що наводиться у ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [12], ним є будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі). Відповідно до ПК (п.п.14.1.244. п. 14.1. ст. 14) [13] *товари* – це матеріальні та нематеріальні активи, зокрема земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються в будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення. З метою митного оформлення та оподаткування операцій з переміщення через митний кордон *товар* – це будь-які рухомі речі, зокрема ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі (ч.1 ст. 4 МК [14]).

У той же час відповідно до ст. 40 Закону України «Про заставу» пред-

метом застави товарів в обігу або в переробці можуть бути сировина, напівфабрикати, комплектуючі вироби, готова продукція тощо [15]. У деяких же законодавчих актах часто використовується термін *товар*, але поняття при цьому не розкривається і може бути виведено лише непрямым шляхом. Характерним прикладом цього є ЗУ «Про захист прав споживачів» [16], у якому текстуально розмежовано захист прав споживачів при продажу товарів (розд. II) і при виконанні робіт, наданні послуг (розд. III), однак ці поняття не визначені законодавцем.

Аналіз вітчизняного законодавства вказує на те, що в поняття товару в кожному з випадків вкладається різний зміст. Це у свою чергу свідчить про потребу його уніфікації з метою як регулювання господарсько-торгівельної діяльності загалом, так і торговельної зокрема.

У кожному разі основу змісту поняття «товар» утворює споживча та мінова вартість. *Споживча вартість* – це здатність об'єкта завдяки своїм корисним властивостям задовольняти свої різноманітні потреби учасників суспільних відносин. *Міноюю вартістю* є здатність товару обмінюватися на інше економічне благо, яке в більшості випадків виконує функцію загального еквівалента. Ринкова вартість товару в її загальній формі не є тотожною сумі всіх витрат (у грошовому вираженні) на його виробництво, вона завжди перевищує альтернативні витрати на величину економічного прибутку. За своєю споживчою вартістю товари поділяються на *три групи*: 1) *товари виробничого*

призначення – призначені для задоволення виробничих потреб (до цієї групи належать сировина, напівфабрикати, комплектувальні вироби тощо); 2) *товари народного споживання* – призначені для задоволення побутових, особистих потреб¹; 3) *товари загального призначення* (об'єкти життєзабезпечення), що мають загальну споживчу вартість для всіх покупців (потребу в них відчувають усі суб'єкти незалежно від сфер їх життєдіяльності).

Складуванню ж та зберіганню на товарних складах підлягають товари, які за своєю правовою природою належать до групи «товари – майно»². За строками використання більшість товарів, що належать до групи «майно», поділяють на: а) *товари короткострокового використання* (товари, що швидко псуються та відповідно мають невеликий термін придатності, що обчислюється годинами, днями, тижнями або місяцями); б) *товари тривалого використання* (товари,

¹ Варто зауважити, що товари і виробничого, і споживчого призначення можуть володіти або загальною, або спеціальною споживчою вартістю. *Загальна споживча вартість* – це здатність товару задовольняти попит, викликаний найбільш типовими господарськими (або споживчими) потребами, що виникають у різних галузях суспільного виробництва (або в більшості громадян). *Спеціальна споживча вартість* – це здатність товару задовольняти попит, зумовлений або господарськими потребами, що виникають у суб'єктів, які займаються певним різновидом господарської діяльності (наприклад, спеціальне виробниче обладнання), або винятково в окремих категорій громадян (приміром, інвалідів, осіб, які страждають на певні захворювання).

² На рівні з цією групою товарів учені виділяють також такі ще групи товарів: інформація, яка не є об'єктом права інтелектуальної власності; товари – результати робіт; товари – послуги [9, с. 10-14].

що довгий час зберігають свою споживчу вартість, і термін придатності яких може бути необмеженим або обчислюватися роками).

Усі товари є об'єктами сфери обміну (сфери товарно-грошових відносин), однак не всі з них є об'єктами сфери обігу (не всі товари піддаються оцінюванню за критерієм обігоздатності). Об'єктом сфери обігу є тільки товар, що має статус об'єкта права власності (тобто майно в широкому значенні цього слова).

Обігоздатність товару – це спроможність його до обігу, тобто переходу із власності однієї особи до іншої (вільно чи з певними обмеженнями).

За критерієм обігоздатності майно як об'єкт цивільних та/або господарських прав, що здатний набувати товарної форми, поділяється на три види: 1) *вільне в обігу* (те, що може вільно відчужуватися або переходити від однієї особи до іншої); 2) *обмежене в обігу* (об'єкти, які відповідно до закону можуть належати лише певним учасникам обігу або перебування яких у цивільному та/або господарському обігу допускається за спеціальним дозволом); 3) *вилучене з обігу* (види об'єктів, «рух» яких не допускається як у цивільному, так і господарському обігу, прямо встановлені в законі).

Стаття 178 ЦК також визначає *види режимів* щодо об'єктів цивільних прав: об'єкти цивільних прав, які перебувають у вільному цивільному обігу; об'єкти цивільних прав, які обмежені в цивільному обігу; об'єкти цивільних прав, вилучені з цивільного обігу; об'єкти цивільних прав,

які є невід'ємними від фізичної чи юридичної особи. Так, Законом України «Про заборону ввезення і реалізації на території України етилового бензину та свинцевих добавок до бензину» встановлено заборону на ввезення і реалізацію на території України етилового бензину та свинцевих добавок до бензину [17]. Таким чином, етиловий бензин, вилучений із цивільно-правового обігу, не може бути товаром і у сфері господарсько-торгівельної діяльності. Конвенцією про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення [18; 19] встановлено відповідні заборони щодо виробництва, складування та реалізації хімічної зброї. Конвенцією про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення [20; 21] встановлено відповідні заборони щодо виробництва, накопичення (зокрема й складування), реалізації таких озброєнь. Отже, такі види зброї не можуть бути товаром.

Окремі види товарів можуть вилучатися з торговельного обігу, так як це має місце за Законом України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» [22]. Вилучення продукції з обігу – фактичне припинення обігу (реалізації) продукції, здійснене в установленому порядку, за рішенням власника продукції або спеціально уповноважених органів виконавчої влади в межах їх повноважень. Правовий режим вилучених з обігу об'єктів не регулюється гос-

подарським (підприємницьким) правом. З огляду на викладене товаром є речі, які: а) мають вартісний характер, б) цінову визначеність; в) не вилучені з торгового обігу.

Таким чином, товарообмін, як і зберігання, усіх видів товарів (у широкому значенні цього слова) має здійснюватися в межах установлених щодо них правових режимів. Адже такі об'єкти, як продукти харчування, тютюнові вироби та алкогольні напої, бензин та інші нафтопродукти, лікарські засоби тощо, різняться за своїм правовим режимом, як і за умова їхнього зберігання. Для формування правових режимів об'єктів, що створюються (виробляються) та/або реалізуються в межах господарського обігу, безпосереднє значення мають не їх фізичні властивості, які втілено в суто цивілістичному поділі майна на рухоме та нерухоме, а низка характеристик, що відбивають їх призначення (товари виробничого призначення, товари побутового (особистого) призначення; товари подвійного використання); ступінь безпечності (безпечні товари, цільове використання яких не створює шкідливого впливу на здоров'я людей та навколишнє середовище за умови їх виробництва з дотриманням установлених чинним законодавством вимог; об'єкти підвищеної небезпеки – вибухові матеріали промислового призначення; психотропні та отруйні речовини тощо); характер споживання (товари масового споживання, товари індивідуального використання); ступінь потреби в них (товари, що мають суттєве соціальне значення для населення) тощо. Правовий режим това-

рів створюється різними засобами, зокрема й шляхом установлення порядку зберігання (вимог до місць зберігання) окремих видів товарів тощо. Установлення спеціального правового режиму того чи іншого виду товару є одним з основних засобів забезпечення поєднання приватних і публічних інтересів під час правового регулювання суспільних відносин, що виникають з приводу таких об'єктів.

Поняття товару як об'єкта господарсько-торгівельної діяльності¹ обмежується сферою матеріального виробництва (ст. 261 ГК). До останньої, як відомо, належать галузі, які визначаються видами діяльності, що створюють, відновлюють або знаходять матеріальні блага (продукцію, енергію, природні ресурси), а також продовжують виробництво у сфері обігу (реалізації) шляхом переміщення, зберігання, сортування, пакування продукції та інших видів діяльності².

У нормативних актах як синонімім поняття «товар» часто використовуються терміни *продукт*, *продукція*, під якими розуміються використову-

¹ *Господарсько-торгівельною* є діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг. У галузях матеріального виробництва (ст. 262 ГК) здійснюється виробництво матеріальних благ, призначених як для використання у сфері виробництва як засобів виробництва (продукція виробничо-технічного призначення), так і для використання у сфері особистого споживання (вироби народного споживання).

² Усі інші види діяльності у своїй сукупності становлять сферу нематеріального виробництва (невиробничу сферу).

вані для виробничих цілей сировина, матеріали, напівфабрикати, готові вироби тощо. Тож розглянемо, чим відрізняється товар від продукту, адже одяг, взуття та/або інші продукти, вироблені певним господарюючим суб'єктом, можуть бути спожиті самим виробником, подаровані комусь або реалізовані на ринку. У перших двох випадках зазначені блага є натуральними продуктами, у третьому – стають товаром. Чому це відбувається? Вони ж не змінюються за своїми властивостями, формою, якістю і призначенням. Таким чином, причину товарної форми продукту праці слід шукати не в природних властивостях того чи іншого блага, а в суспільних відносинах, які роблять благо товаром. Висновок: товаром стає той продукт праці або благо, які призначені не для власного споживання, тобто він має бути суспільним благом. Однак і цього замало. Суспільство має визнати це благо або продукт через його купівлю-продаж. Якщо продукт праці чи благо не продані або під час обміну за них не отримано певного еквівалента, то вони суспільству не потрібні і не можуть бути товаром. Товар – це продукт праці або благо, здатні задовольнити певні потреби людини і призначені для обміну (купівлі та продажу) [23].

Ю. Соловйова наголошує, що відповідно до договору складського зберігання під *товаром* належить розуміти рухомі речі матеріального світу, визначені родовими ознаками чи індивідуально визначені, призначені не для споживання, а для подальшої їх реалізації покладодавцем як об'єкта товарного обігу [6, с. 12-15].

Відтак у контексті складського зберігання товаром є винятково продукція (об'єкти матеріального світу), призначена для продажу. Саме ознака призначення для продажу або іншого оплатного передання відрізняє товари, що зберігаються на товарному складі, від речей, що передаються за іншими договорами зберігання, і вказує на те зокрема, що товароволоділець не є їх кінцевим споживачем.

Слово *товар* у контексті складського зберігання, таким чином, використано законодавцем, аби підкреслити: а) особливу обігоздатність речей, що передаються на зберігання до складу; б) характер участі товарного складу в майновому обігу, який зокрема може бути виражено в праві розпоряджатися товарами, якщо останню умову передбачено нормативно-правовим актом та/або договором. У підвищеному ступені обігоздатності складованих речей і полягає визначальна якість зазначеного виду зберігання.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва : Закон України від 23 грудня 2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2286-15>.
4. Кравченко И. В. Договор хранения на товарном складе : проблемы регулирования, квалификации и применения : ав-

тореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / И. В. Кравченко. – Москва, 2004. – 27 с.

5. Коломацкая А. С. Договор складского хранения : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / А. С. Коломацкая. – Москва, 2004. – С. 12–14 [20 с.].

6. Соловьева Ю. С. Договор складского хранения по гражданскому законодательству Российской Федерации (на примере договора хранения зерна и продуктов его переработки) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Ю. С. Соловьева. – Краснодар, 2008. – С. 10–13 [21 с.].

7. Грамацький Е. М. Договір зберігання у цивільному праві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право; сімейне право; цивільний процес; міжнародне приватне право» / Е. М. Грамацький. – К., 2004. – 21 с.

8. Дудко О. С. До питання визначення поняття товарних складів як зберігачів товарів / О. С. Дудко // Право і суспільство. – 2014. – № 1–2. – С. 67–70.

9. Мілаш В. С. Господарське право : курс лекцій : у 2-х частинах. – Ч. 2. / В. С. Мілаш – Х.: Право, 2008. – 336 с.

10. Власюк Г. В. Напрями вдосконалення обліку операцій з продажу товарів / Г. В. Власюк // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 4. – С. 37–41.

11. Кардаш В. Я. Товарна інноваційна політика / В. Я. Кардаш, І. А. Павленко, О. К. Шафалюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 266 с.

12. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 року

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

13. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

14. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page21>.

15. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.

16. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.

17. Про заборону ввезення і реалізації на території України етилованого бензину та свинцевих добавок до бензину : Закон України від 15 листопада 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2786-14>.

18. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення : Міжнародний документ від 13 січня 1993 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_182.

19. Про ратифікацію Конвенції про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення : Закон України від 16 жовтня 1998 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-14>.

20. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення : Міжнародний документ від 18 вересня 1997 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_379

21. Про ратифікацію Конвенції про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипі-

хотних мін та про їхнє знищення : Закон України від 18 травня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2566-15>.

22. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14 січня 2000

року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1393-14>.

23. Горбухов В. А. Коммерческое право / В. А. Горбухов. – М.: Ексмо, 2007. – 192 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravolib.pp.ua/ponyatie-tovara-17606.html>.

Паракуда І. В. Товар як об'єкт зберігання в товарному складі

Специфіка зберігання в товарному складі полягає в тому, що мають місце: а) особливий суб'єкт; б) особливий об'єкт; в) особливий характер формалізації відповідного договору. Статтю присвячено дослідженню об'єкта зберігання в товарному складі, яким є товар. Визначено поняття «товар» у широкому (як матеріальну або нематеріальну власність, що реалізується на ринку) та вузькому (як продукт праці, вироблений для обміну) значенні. Проаналізовано наявні визначення поняття «товар» за чинним законодавством. Установлено, що основу змісту поняття «товар» утворює споживча та мінова вартість.

Класифіковано товари на види за різноманітними критеріями: а) за споживчою вартістю (товари виробничого призначення, товари народного споживання та товари загального призначення); б) за строками використання (товари короткострокового використання та товари тривалого використання); за критерієм оборотоздатності (вільні в обігу, обмежені в обігу та вилучені з обігу).

Обґрунтовано, що обігоздатність товару (спроможність його до обігу, тобто переходу із власності однієї особи до іншої (вільно чи з певними обмеженнями)) є його істотною рисою. Усі товари є об'єктами сфери обміну (сфери товарно-грошових відносин), однак не всі з них є об'єктами сфери обігу (не всі товари піддаються оцінюванню за критерієм обігоздатності). Об'єктом сфери обігу є тільки товар, що має статус об'єкта права власності.

Поняття товару як об'єкта господарсько-торговельної діяльності обмежується сферою матеріального виробництва.

Досліджено співвідношення термінів товар і продукт, продукція, які часто зустрічаються в чинному законодавстві. Під останнім розуміються використовувані для виробничих цілей сировина, матеріали, напівфабрикати, готові вироби тощо. Обґрунтовано висновок: товаром стає той продукт праці або благо («продукція»), які призначені не для власного споживання, тобто він має бути суспільним благом. Товар – це продукт праці або благо, здатні задовольнити певні потреби людини і призначені для обміну (купівлі та продажу). Загальний висновок зроблено такий: слово товар у контексті складського зберігання використано законодавцем, щоб підкреслити: а) особливу обігоздатність речей, що передаються на зберігання до складу; б) характер участі товарного складу в майновому обігу, який зокрема може бути виражено в праві розпоряджатися товарами, якщо останню умову передбачено нормативно-правовим актом та/або договором. У підвищеному ступені обігоздатності складованих речей і полягає визначальна ознака зазначеного виду зберігання.

Ключові слова: товарний склад, складське зберігання товарів; об'єкт зберігання в товарному складі; товар як об'єкт зберігання в товарному складі; товари, що можуть зберігатися в товарному складі.

Паракуда Н. В. Товар как объект хранения в товарном складе

Специфика хранения в товарном складе заключается в том, что имеют место: а) особый субъект; б) особый объект; в) особый характер формализации соответствующего договора. Статья посвящена исследованию объекта хранения в товарном складе, которым является товар. Определено понятие «товар» в широком (как материальная или нематериальная собственность, предназначенная для реализации на рынке) и узком (как продукт труда, произведенный для обмена) смысле. Проанализированы имеющиеся определения понятия «товар» по действующему законодательству. Установлено, что сердцевину содержания понятия «товар» образует потребительская и меновая стоимость.

Классифицированы товары на виды по различным критериям: а) по потребительской стоимости (товары производственного назначения, товары народного потребления и товары общего назначения); б) по срокам использования (товары краткосрочного использования и товары длительного пользования); в) по критерию оборотоспособности (свободные в обороте, ограниченные в обороте и изъятые из оборота).

Обосновано, что оборотоспособность товара (способность его к обращению, то есть переходу из собственности одного лица к другому (свободно или с определенными ограничениями)) является его существенной чертой. Все товары являются объектами сферы обмена (сферы товарно-денежных отношений), однако не все из них являются объектами сферы обращения (не все товары подвергаются оценке по критерию оборотоспособности). Объектом сферы обращения есть только товар, имеющий статус объекта права собственности.

Понятие товара как объекта хозяйственно-торговой деятельности ограничивается сферой материального производства.

Исследовано соотношение терминов товар и продукт, продукция, которые нередко встречаются в действующем законодательстве. Под последним понимаются используемые для производственных целей сырье, материалы, полуфабрикаты, готовые изделия. Обоснован вывод: товаром становится тот продукт труда или благо («продукция»), которые предназначены не для собственного потребления, то есть он должен быть общественным благом. Товар – это продукт труда или благо, способные удовлетворить определенные потребности человека и предназначенные для обмена (покупки и продажи).

Общий вывод сделан такой: слово товар в контексте складского хранения использовано законодателем чтобы подчеркнуть: а) особую оборотоспособность вещей, передаваемых на хранение в склад; б) характер участия товарного склада в имущественном обороте, который, в частности, может быть выражен в праве распоряжаться товарами, если последнее условие предусмотрено нормативно-правовым актом и/или договором. В повышенной степени оборотоспособности складированных вещей и заключается определяющий признак указанного вида хранения.

Ключевые слова: товарный склад, складское хранение товаров; объект хранения в товарном складе; товар как объект хранения в товарном складе; товары, которые могут храниться в товарном складе.

Стаття надійшла до редакції 15.06.2015